

**Kernteam Noord-Brabant
Oost**

Prof. Cobbenhagenlaan 125
5037 DB Tilburg
Postbus 1180
5004 BD Tilburg
www.dienstlandelijkgebied.nl

Contactpersoon

Nico van den Berg
Medewerker gebiedsontwikkeling

M 06 27883950
n.vdberg@dlg.nl

Datum

26 september 2012

memo

Ecologische verbinding Mun Natuurtoets Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet

Door: drs. R. de Beijer (Ecoloog DLG)
Datum: 26 september 2012

Aanleiding

Op Mun, gemeente Landerd, wordt een ecologische zone ingericht die de natuurgebieden Maashorst en Herperduin met elkaar verbindt. Hiertoe is inrichtingsplan "Ecologische verbinding Mun" (18 september 2012) opgesteld door Dienst Landelijk Gebied in opdracht van de provincie Noord-Brabant. De uitvoering van de maatregelen staat gepland voor de periode juni - december 2013. De (her) in te richten percelen zijn onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur.

Natuurtoets

Voorafgaand aan de uitvoering moet de vraag beantwoord worden of de geplande inrichtingsmaatregelen schade en/of verstoring veroorzaken aan beschermde planten en/of dieren in het kader van de Flora- en faunawet (Ff-wet) en/of de Natuurbeschermingswet (Nb-wet). Is ontheffing in het kader van de Ff-wet of een vergunning in het kader van de Nb-wet nodig? Waar moet tijdens de uitvoering rekening mee worden gehouden om te voldoen aan alle voorwaarden zoals gesteld in de Ff-wet en Nb-wet?

Aanpak

(1) Is het projectgebied geheel of gedeeltelijk begrensd als Natura 2000-gebied of hebben de inrichtingsmaatregelen een negatief effect op een nabij gelegen Natura 2000-gebied (Nb-wet)?

(2) Zijn er beschermde dieren en planten in het kader van de Ff-wet en/of het aanwijzingsbesluit Natura 2000 (Nb-wet) aanwezig ter plaatse van de geplande ingrepen?

**Kernteam Noord-Brabant
Oost**

(3) Welke inrichtingsmaatregelen zijn gepland?

Datum
26 september 2012

(4) Ondervinden de aanwezige beschermde soorten schade of verstoring als gevolg van de uitvoering van de geplande inrichtingsmaatregelen?

(5) Zo ja, kan eventuele schade aan beschermde soorten voorkomen worden? Bijvoorbeeld door aanpassing van de maatregelen die schade veroorzaken (niet uitvoeren, andere locatie, andere uitvoeringswijze, ander tijdstip van uitvoering, etc.)?

(6) Indien schade niet voorkomen kan worden, kan er in het kader van de Ff-wet eventueel een ontheffing worden verkregen. In het kader van de Nb-wet is een vergunning vereist indien er sprake is van een (significant) negatief effect.

Uitwerking

(1) Ligt het projectgebied in of in de directe omgeving van een Natura 2000-gebied?

Neen. Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Ook ligt er geen Natura 2000-gebied binnen de invloedssfeer van de voorgestelde inrichtingsmaatregelen.

(2) Zijn er beschermde soorten in het kader van de Ff-wet aanwezig binnen het projectgebied of binnen de invloedssfeer van de geplande maatregelen?

Onderzoek

Om te weten of er beschermde soorten in het projectgebied aanwezig zijn, zijn de volgende onderzoeken gedaan:

- Studie van de bestaande literatuur en inventarisatiegegevens van het gebied.
- Opvragen van de bestaande waarnemingen uit het Nationale Databestand Flora en Fauna (NDFF).
- Veldonderzoek (quick scan actuele waarden en bepalen verwachtingswaarde op basis van aanwezige biotopen).

Beschermde soorten

De Ff-wet kent een drietal beschermingsregimes, de zogenoemde tabel 1-, 2- en 3-soorten. Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. Voor deze soorten is dus géén ontheffing nodig. Vogelsoorten zijn niet in deze drie categorieën ondergebracht. Alle vogels zijn tijdens het broeden beschermd. Van een aantal vogelsoorten zijn ook hun nesten (vaste rust- en verblijfplaatsen) jaarrond beschermd.

Planten

Er zijn waarnemingen van beschermde (tabel 2) plantensoorten in het plangebied bekend. Het betreft Klokjesgentiaan, Kleine zonnedaauw en Ronde zonnedaauw.

Datum

26 september 2012

Zoogdieren

Volgens de beschikbare gegevens komen de volgende zoogdiersoorten uit tabel 2 en 3 in het plangebied voor: Das, Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Watervleermuis en Eekhoorn.

Das

In het kader van eerder uitgevoerde natuurcompensatie als gevolg van de aanleg van de nieuwe A50 is er binnen het plangebied een kunstmatige dassenburcht aangelegd. Deze dassenburcht is bewoond. Tevens zijn er bijburchten aanwezig ten zuidwesten van de kunstburcht.

In het rapport "Dassen Paalgraven-Monitoring 2003", dat is opgesteld door Taken Landschapsplanning in opdracht van Rijkswaterstaat, wordt een bijburcht beschreven ten westen van landgoed Venrode. Tijdens een veldbezoek (13 september 2012) bleek dat de (bij)burchten intact zijn. Er zijn duidelijk holle ruimtes en gangenstelsels in de zandruggen te zien. De locatie is waardevol voor de dassenpopulatie in de directe omgeving. Op het landgoed Venrode (binnen de huidige afrastering) ligt ook een bijburcht. Deze was circa twee jaar geleden wel belopen, maar de eigenaar van het landgoed heeft de laatste tijd géén activiteit van dassen bij deze bijburcht waargenomen (mond. mededeling).

Eekhoorn

Mogelijk bevatten bomen in de bosranden nesten van de Eekhoorn.

Vleermuizen

Van de genoemde vleermuissoorten zijn geen waarnemingen van vaste rust- of verblijfplaatsen in het plangebied bekend. Waarnemingen hebben betrekking op het gebruik van het plangebied als foerageergebied. Mogelijk wordt de houtsingel in het zuidwestelijke deel van het plangebied gebruikt als vliegroute.

Vogels

Broedvogels en vogels met vaste rust en verblijfplaats

Het plangebied is geschikt voor broedvogels. Zowel de meer open graslanden en de huidige bossen en bosranden zijn geschikt als broedbiotoop.

Roofvogels

De nesten van roofvogels zijn beschermd. Te kappen bomen moeten geïnspecteerd worden op de aanwezigheid van roofvogelnesten.

Reptielen

Er zijn geen waarnemingen van reptielen binnen het plangebied.

Amfibieën

Binnen het plangebied zijn waarnemingen van heikikker, poelkikker en alpenwatersalamander bekend. In de geraadpleegde literatuur is niet vermeld waar deze diersoorten exact zijn waargenomen.

Overige beschermde soorten (o.a. vissen en ongewervelden)

Er zijn geen waarnemingen bekend van overige beschermde soorten (vissen en ongewervelden).

(3) Geplande maatregelen

Voor een overzicht van de geplande maatregelen wordt verwezen naar het inrichtingsplan "Ecologische verbinding Mun", 18 september 2012, kaart 2 Maatregelen (2013). De maatregelen bestaan globaal uit het aanleggen van natte laagten, dempen en afdammen van greppels en sloten, plaatsen van rasters, dunnen van bos en houtsingels, aanplanten van bosplantsoen en aanbrengen van boomstobben.

(4) Effect van de geplande maatregelen

Planten

De locaties waar werkzaamheden zijn gepland zijn als biotoop niet geschikt voor Klokjesgentiaan, Kleine zonnedauw en Ronde zonnedauw. Schade aan zwaardere beschermde plantensoorten als gevolg van de geplande werkzaamheden is uit te sluiten.

Zoogdieren

Das

Het betreft hier de inrichting van een ecologische verbingszone. De das is hierbij een belangrijke soort. Binnen deze context dient dan ook gekozen te worden voor het voorkomen van schade aan reeds aanwezige dassen in plaats van het verkrijgen van een eventuele ontheffing in het kader van de flora- en faunawet.

Schade aan hoofd- en bijburchten dient voorkomen te worden. Bij het opstellen van het inrichtingsplan is hier rekening mee gehouden. Ook kan verstoring voorkomen worden door de aard van de werkzaamheden aan te passen. De randvoorwaarden hiervoor zijn (o.a. uit: Gedragscode bosbeheer 2010-2015, Bosschap):

- a. Fysieke beschadiging van (bij)burchten, pijpen en toegangen moet voorkomen worden.
- b. Geen bomen kappen op of in de directe omgeving (tot 25 m) van de (bij)burcht.
- c. Dunnen van bos in de omgeving is mogelijk. Er moet wel voldoende bos blijven staan. De directe leefomgeving mag niet substantieel veranderen.
- d. Schuur/krabbomen dienen gespaard te worden.
- e. De velrichting is altijd van de (bij)burcht afgewend.
- f. Voor de ingangen mogen geen velhout, takken, toppen of afkortstukken achterblijven.

**Kernteam Noord-Brabant
Oost**

Datum

26 september 2012

- g. Werkzaamheden binnen een straal van 20 meter van een dassenburcht welke is bewoond of als tijdelijke rust- of verblijfplaats dient, vinden slechts plaats in de periode van 1 september tot 1 december en uitsluitend voor zover daarbij geen gebruik wordt gemaakt van rijdend materieel.
- h. Afrastering plaatsen is mogelijk mits er geen fysieke beschadiging aan (bij)burchten, pijpen en toegangen plaatsvindt.
- i. De afrastering nabij de (bij)burcht moet voldoende 'dassendoorlaatbaar' zijn.

**Kernteam Noord-Brabant
Oost**

Datum
26 september 2012

Eekhoorn

Eekhoorns bouwen nesten in bomen die vooral in de winter, wanneer er geen blad aan de bomen zit, goed waarneembaar zijn. Het nest is bolvormig, zo groot als een voetbal en heeft een doorsnede van 30 tot 50 centimeter. De te kappen bomen dienen in de winterperiode voorafgaand aan de kap te worden onderzocht op de aanwezigheid van eekhoornnesten.

Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Bij de uitvoering van het voorgestelde inrichtingsplan wordt bos gekapt. Voorafgaand aan de kap moet worden vastgesteld of deze bomen dienst doen als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Indien dit zo is, wordt de betreffende boom gespaard.

In de bestaande houtsingel in het zuidwesten van het plangebied worden openingen gekapt. Deze openingen zijn maximaal 40 meter groot. De houtsingel verliest hiermee niet een eventuele functie als geleidingselement binnen een vliegroute van vleermuizen.

Amfibieën

Greppels die in de zomer droogvallen zijn niet geschikt als voortplantingswater. Door vanaf één richting te dempen kunnen eventueel aanwezige dieren uitwijken naar een ongestoord deel van de sloot. De inrichting bestaat deels uit het aanleggen van oppervlakkige poelen. Na inrichting zal het plangebied van hogere waarden zijn als leefgebied en als voortplantingsbiotoop voor diverse amfibieën.

Vogels

Broedvogels en vogels met vaste rust en verblijfplaats

Tijdens de kap van de bomen mogen er geen nesten in de bomen aanwezig zijn. De bomen dienen buiten het broedseizoen gekapt te worden.

Roofvogelnesten

Roofvogelnesten zijn beschermd. Te kappen bomen moeten vooraf worden geïnspecteerd op de aanwezigheid van roofvogelnesten. Bomen met roofvogelnesten worden niet gekapt.

Conclusie en advies

1. Nb-wet: Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Ook ligt er geen Natura 2000-gebied binnen de invloedssfeer van de voorgestelde inrichtingsmaatregelen.
2. Ff-wet: Binnen het plangebied is een beperkt aantal beschermde soorten (tabel 2 en 3) te verwachten. Het merendeel van de maatregelen heeft geen nadelige invloed op de beschermde soorten. De algemene zorgplicht voldoet hierbij.
- j. Das: Géén kappen of dunnen van bos in de directe omgeving (tot ca. 25 m) van (bij)burchten van de Das. Schuur/krabbomen dienen gespaard te worden. De velrichting is altijd van de (bij)burcht afgewend. Voor de ingangen mogen geen velhout, takken, toppen of afkortstukken achterblijven. Bij het plaatsen van nieuw raster op redelijke afstand (tot ca. 15 m) van de bestaande (bij)burchten, pijpen en ingangen afblijven; er moet voorkomen worden dat rasterpalen op bestaande gangen worden geplaatst. Ook dient het raster voldoende 'dassen doorlaatbaar' te zijn door het raster niet in te graven (is in de huidige situatie ook niet gebeurd) en op een aantal plaatsen een kleine onderdoorgang te graven van circa 30 cm diep ten opzichte van onderkant raster.
3. Vleermuizen: De te kappen bomen dienen voorafgaand aan de kap geïnspecteerd te worden op het voorkomen van vleermuiskolonies. Bomen met vleermuiskolonies worden niet gekapt.
4. Eekhoorn en roofvogels: Te kappen bomen in de winterperiode (geen blad aan bomen) inspecteren op aanwezigheid van eekhoorn- en/of roofvogelnesten. Bomen met eekhoorn- en/of roofvogelnesten laten staan.
5. Vogels: De kapwerkzaamheden moeten buiten het vogelbroedseizoen gebeuren.
6. Amfibieën: Vanaf één richting dempen van sloten, zodat eventueel aanwezige dieren kunnen uitwijken naar een ongestoord deel van de sloot.
7. Gedragscode: Uitvoeren van de kapwerkzaamheden volgens de gedragscode Bosbeheer door een gecertificeerd bosbouwbedrijf.
8. Werkroutes: Bij het kappen van het bos ten behoeve van de aanleg van de natte laagtes dienen werkroutes gekozen te worden die het minste schade doen aan het te handhaven bos. Werkverkeer moet zoveel mogelijk gebruik maken van dezelfde routes en van bestaande wegen en paden.

Kernteam Noord-Brabant
Oost

Datum
26 september 2012